

Centre Parroquial d'Horta

Feliu i Codina, 7 i 9 / Tel. 427 73 27 / 08031 Barcelona

BUTLLETÍ 39

Any X • Març del 1994

editorial

Qué més cal?

Durant tot un any—com el passat, per exemple—, les activitats del Centre Parroquial comporten un immens i continuat treball per a totes les persones i grups que les organitzen.

És evident que dur a terme en un any quasi 90 actes diferents, les classes de manualitats, les obres, representa la dedicació abnegada i constant de molta gent sacrificada per donar un valor real a la nostra vida associativa, acom-

panyada sempre per la voluntat d'oferir-la desinteressadament a altres, com més millor.

Hi ha qui no sap entendre l'actitud de ferma i tossuderia de la gent que fa possible una superació personal en constant augment, la qual es viu i es palpa a casa nostra.

Si ens plau donar un cop d'ull a tot el que es fa al Centre, trobarem fàcilment una explicació adequada i comprendrem la situació de privilegi que, en molts aspectes, estem vivint en l'actualitat pel que fa a la vida comunitària, donant exemples de cultura, convivència i de relació oberta en cada moment del dia a dia dels Lluïsos.

Però, amb tot, no podem estar satisfets dels límits assolits, i és una llàstima, en contemplar el

desenvolupament interior de la nostra vida cristiana, mancada a voltes de raonaments naturals que ens facin viure molt més a tots, de forma general, l'esperit de la nostra antiga empremta de responsabilitat envers del guiatge cap a l'Església. Raó que sabem no és fàcil aconseguir; però valdria la pena intentar aprofitar la circumstància, barrejant la part de situació eu-

fòrica que vivim en aquests moments com a Entitat activa, progressista i moderna, amb l'altra, l'enyorada fe de recuperar horitzons viscuts marcadament en altres temps, els quals podrien també ser molt vàlids ara, donant-los-hi, això sí, uns components adients a una època nova com és la nostra. Si això fos possible, què més ens caldria? No res.

Joventut

Coses que hem fet i que farem

Hola, socis. Volem aprofitar aquest butlletí per informar-vos de les diferents activitats que tenim preparades per dur a terme durant aquest any 1994. Sí, sí, tot i la crisi, la vaga general, les inclemències del temps, i altres impediments, els de la Vocalia de Joventut seguirem donant feina a la Junta Directiva.

Ja hem organitzat i celebrat un campionat de futbolí per al mes de gener. El diumenge dia 2, un altre èxit per a la V.J. Van guanyar el campionat l'Ignasi i en David, amb bastanta sort, ja que van ser repescats per a la fase final. Enhorabona a tots dos.

Tot i que la nostra intenció és organitzar alguna activitat cada mes, aquest any no podrà ser, per causes

alienes a la nostra voluntat. Si us interessa, aquest és el programa:

Gener — Campionat de futbolí.

Març — Campionat de «Trivial Pursuite».

Juny — Festes de Sant Lluís. Estem oberts a suggerències.

Juliol — Campionat de billar.

Agost — Vacances.

Setembre — Activitats de la Festa Major d'Horta i III Campionat d'Scalextric *Túnel de la Rovira - Ronda de Dalt*.

Octubre — Campionat de dòmino.

Novembre — Campionat social de botifarra.

Tenim pendent concretar dates per organitzar el campionat d'escacs infantil i grans. Tot i aquest anunci d'activitats, ens reservem el dret de variar el calendari i l'ordre de les activitats com millor ens convingui.

Tot repetint que estem oberts a qualsevol suggerència, ens acomiadem de vosaltres. Atentament

Vocalia de Joventut

Com cada any

Sí; com cada any, pels volts de Nadal, vàrem trobar-nos els de l'Esbart per assistir a la ballada i a la representació nadalenca que des de fa alguns anys és ja una tradició, tant per a l'Esbart com per al Centre Parroquial.

Com cada any... ens vàrem felicitar i desitjar bones festes, mentre comentàvem l'actuació dels nois i noies (més noies que nois... ¿què passa?) que una vegada més van fer passar una vetllada familiar i distreta a tothom: pares, avis, tiets, amics i també alguns components de l'Esbart que eren en-

tre el públic i recordaven altres èpoques; les bones estones... les actuacions importants... els viatges, alguns a l'estranger... També com eren i com han canviat els dansaires... alguns ja no hi són...

Com cada any, vam gaudir de l'actuació; des dels més petits de la casa, el «preparatori», amb la seva ingènua alegria, als ja no tan petits, els «infantils», segurs i amb ganes de fer-ho bé, als «juvenils», que se'ls nota les hores d'assatjos i dedicació, amb la fita posada en el cos de dansa; aquest «cos de dansa» que ens ha representat tantes vegades i que ha merescut els aplaudiments a tot arreu on ha actuat, últimament en les Olimpíades, a Noruega, sempre deixant-hi un bon gust de boca.

Però no vam poder estar-nos de

valorar la constància, les ganes de superació del «grup de pares», exemple de cohesió i de col.laboració constant que —com cada any— són els que sostenen la representació d'*Una nit de Nadal*, juntament amb la resta dels dansaires i la magnífica col.laboració d'altres persones alienes a l'Esbart, portats per la Mercè i en Francesc, que són els que veritablement —com cada any— engueguen la tradicional i diferent representació dels *Pastorets de l'Esbart*, que va sorprendre agradablement, una vegada més, el públic.

A tots, doncs, un fort aplaudiment; als que van sortir a escena, ballant o actuant, i als que, rera els decorats, ho van fer possible, amb el seu esforç, i

més, tenint en compte que enguany l'escenari no estava en condicions, a causa de les obres d'ampliació que encertadament ha afrontat la Junta del Centre i que suposarà, en un futur pròxim, una millora important per a tothom.

També voldria fer extensiu l'aplaudiment a Jaume Caminal i a Desideri Diez per l'*Album de Fotos d'Horta* que es va presentar durant la vetllada i que crec que ha estat un encert, ja que som molts els que no en sabem gran cosa del nostre barri, i aquest llibre ens n'amplia el coneixement, i a d'altres els fa reviuire èpoques plenes de records.

Un espectador

Noves danses, programació, gala de ballet

Un any més els Grups Preparatori, Infantil i Juvenil del nostre Esbart varen actuar al Festival del Saló de la Infància i la Joventut durant les festes nadalenques.

Els dansaires i acompanyants passaren un bon dia a les dependències de la Fira i fou ocasió de fomentar l'esperit de convivència i d'amistat entre tots.

L'any començà amb la participació de l'Infantil a la festa de fer cagar el tió a l'Ateneu Hortenc. També amb els més petits, prengueren part a la Cavalcada dels Reis del barri...

I ja fins al març, no hi ha més actuacions... però sí molta feina a fer: cercar noves danses que puguin ser atractives, adaptar coreografies, fer

nous vestuaris i sobretot assajar, anar aprenent i preparant. Sí, ha estat l'hivern un temps intens: de sembrar, i, per tant, d'esperança, d'una mica d'incomoditats per les obres, però il·lusionats sabent que ben aviat disposarem de més espai i sales, de millors instal·lacions, d'un Centre més gran i acollidor...

El programa de les properes actuacions, si Déu vol, és com segueix:

— Diumenge 27 de març, dia de la Palma, a la tarda: ballaran els Grups Infantil i Juvenil amb motiu de la Campanya contra la Fam al Centre Parroquial.

— L'1 d'abril, a la nit, el Cos de Dansa estrena la temporada fent un nou recital a Platja d'Aro.

— 23 d'abril: III Gala de Ballet Català a càrrec del Cos de Dansa i la participació del Grup Juvenil. Començarà a les 10 del vespre, al Centre Parroquial.

— El 24 d'abril el Grup de Pares dansarà a la Plaça Orfila en un festival en el qual intervindran d'altres Esbarts veterans: Mare Nostrum, un esbart mallorquí i un grup francès.

— 11 de juny a la nit: Actuació del Cos de Dansa a la trobada d'Esbarts dansaires de l'Eixample.

Encara no confirmades hi ha la nostra possible presència a l'Aplec d'Esbarts a Montserrat i Ofrena a la Verge el 19 de juny i la sortida al Rosselló del Grup de Pares.

Per a finalitzar, volem parlar de la III

Gala que se celebrarà la diada de Sant Jordi al nostre Centre.

Tots coneixeu la gran qualitat del Cos de Dansa. Per aquesta ocasió, dirigits pel mestre Francesc Miralles, els seus membres estrenaran unes quantes danses que ben segur produiran un fort impacte. La ballada serà amb la Cobla la Principal de Llobregat. Des d'aquí us invitem a assistir al que serà un gran festival. D'aquesta manera donarem més caliu i ànims als dansaires.

Com que el pressupost és molt elevat, i a fi de cobrir despeses, els dansaires us vendran roses, davant del Centre i a la plaça Eivissa. Col·laboreu-hi comprant-ne. Moltes gràcies.

Així doncs, us esperem, i amb la vostra presència ens disposarem a viure una nit màgica... Sí! Aneu amb compte. Hi haurà moltes sorpreses...

I la imaginació és ja a l'escenari, guarnit de festa amb tots els actors: dansaires, músics, extres, i l'ambient de Gala a la Sala: emoció en les cares

pels moments poètics i satisfacció per la brillant execució de les danses. I pensem també que quan aquesta Gala s'acabi, la imatge perdurarà en la memòria i en els cors dels qui l'hagin disfrutada.

La Junta

teatre

Peer Gynt

5 i 6 de febrer de 1994

Grup Teatral del C.P.H. dirigit per
Marc Anton

El país d'Henrik Ibsen (Noruega 1828-1906) és tan diferent del nostre que cal fer un esforç de concentració per acceptar aquesta evidència: boscos esfereïdors, feréstecs, torturats, gegantins; fiords d'aigües profundes on es reflexen les roques negres d'aspecte infernal; neus eternes d'una blancor immaculada que poden ser un parany que engolirà el desprevingut caminant, poc coneixedor del terreny; llargues nits de 5 a 6 mesos de durada; clarors suaus, rosades, magenta, violeta dels restants mesos de l'any... Aquest paisatge activa la imaginació i tergiversa la realitat. És natural, per conseqüència, que qualsevol habitant d'aquelles terres s'expressi amb imatges caòtiques de bruixes, follets, gegants, gnoms i trolls.

Ibsen és el més gran dramaturg del seu país. Preocupat pels conflictes socials, va passar d'un clar realisme amb tendència naturalista a un cert simbolisme, teatre

d'idees. La seva influència ha estat enorme a tot Europa. De la seva àmplia producció destaquen: *Brand* (1866), *Peer Gynt* (1867), *Casa de nines* (1879), *Els espectres* (1882), *Un enemic del poble* (1882), *L'ànec salvatge* (1884), *Quan els morts ens despertarem* (1899) i *Hedda Gabler* (1890).

L'obra que avui ens ocupa, *Peer Gynt*, és la història d'un home que barreja realitat i fantasia fins al punt de no saber destriar l'una de l'altra. En Marc Anton, director del grup teatral, ens en fa una síntesi molt interessant al programa de mà: «... La història de Peer Gynt no és la d'una vida normal, però ell la viu, la sent i la conta com la d'un home que camina amb pas segur, creient en allò que fa, cercant la seva llibertat i un fet diferencial propi, per acabar descobrint que és un home vulgar...».

Alguns fragments d'aquesta obra ens introdueixen en el teatre de l'absurd que tan bé va dominar Ionesco, l'escriptor francès d'origen romanès (1912 - finals dècada 1980), mentre altres fragments ens recorden el lirisme del teatre de Shakespeare (1564-1616), com l'escena de la mort d'Aase, la mare, i la del propi Peer Gynt en braços de la seva estimada Solveig.

Del programa de mà transcribim els noms de tots els intèrprets:

Juan Luis Marcos, Erènia Font, Helena Soriano, Maria Sabadell, Roberto Lamas, Elisa Sanmartín, Nuria Díaz, Javier

Jiménez, Silvia Valle, Joan Ramon Bonet, Cecília Font, Eva Herández, Elisenda García, Alicia López, Xavi Mayoral, Esther Lorente, Nicolás Latorre, Víctor Hernández, Angel Galán, Alberto Martínez, Cecilia De Miguel, Mónica Lorente, Marc Anton.

La interpretació d'aquests joves actors ha estat correcta: papers ben memoritzats, dicció clara i moviments ben sincronitzats. Ha destacat l'escena del vaixell: amb un mínim d'elements ens han sabut introduir en la mar tempestuosa i l'esfondrament de la nau.

Del programa de mà copiem ara els noms dels tècnics (de llum, so, maquillatge, música, escenografia, cartells):

Francesc Coma, Leo Rastrilla, Jordi Font, Cecilia De Miguel, Helena Soriano, Maria Sabadell, Elisa Sanmartín, Juan Luis Marcos, Xavi Martí. I Marc Anton, director.

La lluminotècnia i l'escenografia, ben reeixides. El sò, massa estrident: en algunes escenes ens ha privat d'entendre el diàleg.

El públic ha premiat els comedians amb calorosos aplaudiments.

Un espectador que, alguna vegada, no hi és present

manualitats

El meu barri

He de fer una redacció sobre el meu barri.

¿L'actual o l'antic? Jo vaig néixer a Hostafrancs, al barri dels gitanos, o un dels barris on n'hi ha més, sense que mai m'adonés del més petit problema de convivència. És clar que es tractava de gitanos «rics», del tipus que canta Peret en la seva cançó «El mig amic».

És un barri molt bulliciós, amb molt trànsit. Jo vivia tocant a la Plaça d'Espanya, o sigui al punt més sorollós, ja que hi conflueixen diverses vies principals.

Ara fa vint-i-un anys vaig venir a viure a Horta. Les primeres nits no sabia avenir-me de la quietut que hi havia, semblava que fós dalt d'una muntanya; després, com totes les coses, un s'hi habitua, i, de la mateixa manera que quan vivia allà, no notava el soroll, aquí, de mica en mica, vaig deixar de trobar-ho silenciós, o és que tal vegada ha deixat de ser-ho.

Han passat molts anys i aquest barri ha canviat molt, però jo m'hi trobo molt bé i sempre m'he alegrat d'haver-hi vingut a viure.

Angels

(Classes de català, primer nivell)

entrevistes

Per Dora Serra

Pere Brunat i Arbós

Nascut el 27 de febrer de 1936, Pere Brunat i Arbós és actualment el soci núm. 37 del C.P. d'Horta

La família Brunat és coneguda pel sobrenom de ca l'Àngel. En Pere ens explica que aquest era el nom del seu avi, el fundador de la petita empresa familiar de cansaladeria.

El segle passat, l'avi Àngel va comprar la casa del número 51 del carrer Chapí per l'elevat preu —aleshores— de 500 pessetes. Va muntar-hi l'obrador i hi posà la botiga a la part que dona al carrer. De seguida se'n digué ca l'Àngel.

Els hortencs, per referir-se a aquella botiga, en deien «la botiga de la font», ja que just al davant hi tenia una font d'aigua corrent, vull dir que no era de mina. La font es veia fàcilment tant venint per Feliu i Codina, com pujant o baixant per Chapí. De segur que molts socis recorden la senyora Angeleta, la tia d'en Pere, despatxant darrere el taulell.

Tota aquesta història, però, és molt llunyana. Caminem endavant i anem al febrer del 36 quan neix en Pere.

— Jo sóc el segon fill d'en Martí i la Maria. El gran és en Lluís i la menor és la Montserrat, que nasqué just a la darrera de la guerra.

— *Ja hem dit el mot mític: la guerra.*

Abans o després de la guerra marca una fita en la generació dels avui veterans! Tu no pots recordar res de la guerra. Quan aquesta esclatà sols tenies cinc mesos.

— Jo sols recordo les moltes històries que m'han explicat dotzenes de vegades a casa. El pare portava gravada a la pell i a la carn les conseqüències d'aquesta guerra: tenia un braç ben esguerrat!

— *Veïam. A poc a poc. Si em vols explicar vicissituds del pare, comença pel començament. Sóc tot orelles.*

— Aquell fatídic mes de juliol del 36 fou ben dramàtic a casa nostra. Tinguérem la desagradable visita dels milicians que ens saquejaren la botiga i l'obrador. S'endugueren tota la vianda. Ho destrossaren tot. No s'endugueren les eines de treball perquè no sabien com usar-les. Ens quedàrem sense mitjans de treball i sense res per menjar. Tot i aquests trasbalsos, els pares i la tia no deixaren de fer pels altres tot allò que humanament pogueren, perquè hi havia molta gent més desgraciada que nosaltres, per exemple: les monges i els capellans que, si eren capturats, ningú podia salvar-los de ser afusellats. A casa s'amagaren set o vuit monges del convent de les Mínimes de la Clota. En moltes altres cases veïnes feren semblants obres, em consta. Al pare li arribà l'hora d'haver de marxar cap al front. Va anar a batallar al front de l'Ebre. Una bala li va atravesar el braç esquerra. El traslladaren a un hospital de Figueres. Es designava i no hi havia manera de fer-li una transfusió. L'home es moria. La mare, que havia estat avisada i havia pogut viatjar fins a Figueres, l'atenia i veia, impotent, com al seu Martí se li escolava la vida per manca de sang. Una infermera li va dir que una solució dràstica era donar-li una bona ració de conyac. On podien aconseguir-ne una ampolla? La mare pidolava conyac a tothom. Va trobar

una dona que vetllava un altre ferit, la qual li digué que en tenia a casa seva. Per sort vivia allí a prop. Corregueren a buscar el cordial i en feren beure al pare una i altra vegada, com aquell qui administra una medicina. Aturada l'hemorràgia i refet per l'esperit del vi, el pare va anar retornant a aquest món. L'operaren i li salvaren el braç. Un dels metges l'hi anava a amputar. Un altre, amb més cor i compassió, intentà salvar-lo i ho aconseguí. El pare ja no tornà al front. Anys a venir, sempre contava la paradoxa que una bala li havia salvat la vida. El mes

de gener del 39, moment de la desfeta total, el pare encara era a Figueres. Tots els soldats marxaven cap a França —la retirada—. Però el pare, juntament amb dos companys, van emprendre el viatge cap a Barcelona, desafiant el perill de ser fets presoners de guerra. Van agafar diversos trens per arribar a la ciutat, sempre mig amagats, ja que no portaven bitllet —no en tenien ni cinc! Prop de Barcelona els atrapà un revisor, el qual fou compassiu i els va deixar acabar el viatge.

—*Quines peripècies, Déu meu! Bé, prou de drames! S'ha acabat la guerra i reneix l'esperança.*

— El pare i la tia tornaren a obrir la botiga i, amb moltes dificultats i amb molts tràngols, arriben als anys 50, època estabilitzadora per a tothom.

— *Durant aquesta dècada, per a tu deuen ser els anys d'escola.*

— Vaig anar als *Hermanos* fins als ca-

torze anys, que començò a treballar a l'obrador i a vendre a la botiga del mercat, en aquells moments encara a la plaça Eivissa. Va ser l'any 1951 que s'estrenà el mercat actual en el qual encara tinc botiga i hi treballo juntament amb la muller, la Tere.

— *No corris tant i tornem a la joventut.*

— Fins als divuit o dinou anys vaig els vespres a les Escoles Homar. Després ja em va tocar anar a fer el servei militar —18 mesos—. Per sort, em va tocar no gaire lluny de casa: a Mataró, en uns quaters que avui ja no existeixen.

— *Et queda temps per al lleure, per a l'esplai?*

— Hi ha temps per a tot. El meu esplai era els Lluïsos, la Parròquia i el Local. Els meus amics, tota la colla que compartien els meus gustos i els meus ideals. Recordo moltes reunions de Cercles d'Estudi celebrades a la sala que avui dia és la Fotogràfica i Pintura. Jo pertanyia al grup d'Acció Catòlica. Una vegada vam fer un recés espiritual a la Parròquia que durà tota la nit: missa, xerrades, pregàries, cants... Els mossens Tena eren els nostres Consiliaris.

— *Les reunions devien ser només de nois.*

— Sí. Els nois per un cantó, les noies per un altre. Recordo molt els meus companys que ja han passat a millor vida, sobretot en Jaume Font, cosí dels Oliva, amb el qual m'avenia molt. També el Manolo Fabregat i en Josep Colominas. Aquest era és gran que jo i ja no hi tenia tanta intimitat. Erem molt colla. Per anomenar-los, ja ho veus, he

preferit citar els que ja són morts.

— *Altres activitats als Lluïsos?*

— El teatre no m'anava gaire. Tampoc els esports, tot i que vaig participar en unes mini-olimpiades inter-parroquials. El centre de trobada era el *Local*. Vaig prendre part en la cursa de fons. El recorregut era: Salses, Sant Bernabé, Chapí i Rectoria, 5 o 6 o 7 voltes, no ho recordo bé. No vaig guanyar, naturalment. Però sí vaig arribar a la final de ping-pong, que vaig perdre per la mínima: 21-19. El guanyador fou en Muñoz del carrer Sans Bernet. També vaig arribar a la final d'escacs, que vaig perdre en una escandalosa derrota. Un xicot foraster ens va apallissar de valent. Ho feia tan bé! Semblava un professional, tot i que tenia 14 o 15 anys, com tots nosaltres.

— *Eren olimpíades mixtes?*

— Què va! Només hi participàvem els nois. Les noies ens aplaudiu.

— *Què és has fet als Lluïsos?*

— He fet de comparsa en el teatre, també de tramoista, d'acomodador, de taquiller, de cafeter —ajudava en Ramón Ballester quan la feina era forta i ell m'obsequiava amb un platet de *berberechos*—. Totes aquesta activitats vaig portar-les abans de fer la *mili*. Després, ja amb 24 anys, entre el festeig, el casament i les moltes hores de treball, ja en tenia prou. Pensa que a les 5 del matí ja érem, cada dia, a l'escorxador a triar la mercaderia fresca que ens portaven amb una camioneta i a l'obrador hi havia feina llarga a preparar embotits, tallar la carn i posar-ho tot a punt per vendre a les botigues i a la parada del mercat.

— *Quan tancàveu la botiga no volia pas dir plegar de la feina, suposo?*

— Suposes bé. Molts dies, a les 10 del vespre, encara feinejava, i l'endemà, Sant Tornem-hi!

— *Ara deuen haver canviat els sistemes?*

— Força. Per començar, ja no tenim obrador. El gènere l'anem a triar a partir de les 6 del matí. Hi ha grans empreses que preparen

tots els embotits. Nosaltres només fem de venedors. A les 3 de la tarda ja tenim la feina enllestida, excepte els divendres, que no pleguem fins a les 9 del vespre.

— *On són els escorxadors?*

— A Barcelona, a Mercabarna. N'hi ha molts cap a la zona de Girona. Nosaltres anem a Vic i a alguns pobles de la rodalja de Girona. Recordo aquells temps quan vàrem poder comprar una DKW per a transportar nosaltres mateixos el gènere. El carrer Chapí era desert. Només hi aparcava el cotxe el doctor Castellanos. També tenia cotxe el senyor Guix, però no el deixava al carrer. Ell tenia garatge propi per al seu Mercedes.

— *Els temps han canviat, Pere. Pensa que aviat saltarem al segle XXI. Ves a saber quin serà el mitjà de transport! Ves a saber si encara parlarem o parlaran de petites empreses familiars o només de Supers i d'Hipers...*

— Que sigui el que Déu vulgui. Jo segueixo el curs dels esdeveniments i visc en el present. Ara, encara tinc temps per anar a cada diumenge als Lluïsos a fer el vermut i estic a l'aguait de les novetats del Centre: controlo les noves instal·lacions i m'embadaleixo amb els jocs del jovent. No fa gaire hi va haver un campionat de futbolí força animat i concorregut.

— *Això sí que fa bo d'escoltar: un soci veterà, inactiu, que no se sent estrany entre els socis novells! Per molts anys, Pere!*

— Gràcies.

— *Què et sembla si posem punt i final a aquesta entrevista i t'acomia des de tothom?*

— Em sembla bé. Què vols que digui, ara?

— *Tu mateix. El que vulguis.*

— Doncs, salut per a tothom. Salut i feina, que bona falta ens fa. I endavant!

— *Sempre endavant. El món és dels agosarats i optimistes!*

Dora Serra

records d'altres temps

Per Pere Soté i Sans

Capítol XXXIX

Tornaran els tramvies?

Així, tal com sona. Si el projecte es fes realitat, els barcelonins podrien veure, en un futur més o menys pròxim, un tramvia que uniria el Passeig de Gràcia o la Plaça de Francesc Macià amb els municipis d'Esplugues, Cornellà, Sant Just Desvern, Sant Joan Despí i Sant Feliu del Llobregat. I no és això tot; existeix en estudi un altre projecte, elaborat pel Departament d'Obres Públiques de la Generalitat, per instal·lar una segona línia entre Rubí, Sant Cugat i Cerdanyola. Es com un contraatac d'aquest mitjà de locomoció, l'avantatge del qual és que no contamina i que —val a dir-ho tot— no ha deixat de funcionar a ciutats tan importants com Lisboa, Múnic i d'altres, i que la ciutat de València s'ha avançat ja al projecte barceloní.

Davant d'aital possibilitat, els vells usuaris del tramvia no podem per menys que recordar espadordits aquell horripilant servei —si és que se'n podia dir servei— amb què ens obsequiava la inefable línia 46, enemic públic núm. I dels que no teníem més remei que utilitzar-la quatre vegades al dia per anar i tornar de la feina. No se'n poden fer càrrec aquells que no ho conegueren abans de l'entrada en servei dels autobusos Roca el 1930.

Pel juny del 1872 l'alcalde Rius i Taulat, propulsor de l'Exposició Universal del 1888, inaugurà la primera línia de tracció

animal que cobria el projecte Pla de la Boqueria-Josepets (Plaça Lesseps). El 1901 arribava a Horta el primer tramvia elèctric, i el 1907 quedava electrificat tot el servei de transports de la ciutat; així es diu, però quedaria encara alguna línia de tracció amb cavalleries, tota vegada que un servidor recorda vagament, però indubtablement, haver-hi pujat en la meua infància, acompanyat del pare i/o la mare; seria cap a l'any 1914/15.

No intentaré pas fer història de com es van anar desenvolupant i perfeccionant els transports a Barcelona. Això ho explica meravellosament i exhaustivament l'amic Desideri Díez en el seu interessantíssim llibre *Els transports a Horta*, editat el 1987. Un servidor pensa referir-se exclusivament al tramvia 46 i les seves malifetes.

Vaig començar el meu calvari d'usuari diari del 46 el setembre del 1923; aviat, molt aviat, vaig aprendre el «*Todo el mundo abajo*», quan el tramvia tenia avaria, cosa que passava cada dos per tres. Quan queien, no diré quatre gotes, però sí una dotzeneta de gotes, el tramvia es quedava sense corrent i ja sabies el que et tocava: esperar pacientment que tornés el fluid o caminar sota la pluja, com els de Sanahuja, tant si era en ple estiu com en una fosca i freda vesprada d'hivern. Quan un cotxe descarrilava, ço que també estava a l'ordre del dia, no quedava cap més solució que connectar l'accelerador a les extremitats inferiors.

Formaven les unitats un destartat cot-

Horta, 1916. El remolc del tramvia espera pacientment que la «tartana» se li posi al davant per ser-hi enganxat.

xe motor —en dèiem «la tartana»— i un remolc no pas més comfortable, amb plataformes exteriors on a les hores puntes hi anaven dotzenes de persones escandalosament apinyades, i moltes més penjades com podien a l'exterior, desafiant perillosament les sotragades o els vaivens que es produïen als viratges. A l'estiu funcionaven, com a remolcs, unes jardineres sense cap passadís, totalment destapades pels laterals, amb estreps exteriors a tota la llargada que ocupaven passatgers sense seient; el resignat cobrador havia de despatxar els bitllets des dels estreps, amb greu perill de la integritat física, tot sortejant els cossos dels ocupants, i també, en el vial de la Carbonissa, els pals estratègicament situats arran de la via, contra els quals més d'un s'hi havia obert el cap.

Amb via única a diferents punts, desviaments amb parades inacabables, descarrilaments, escapades de *trolley* tot sovint amb trencadissa i tot, mentre els minuts anaven passant i un anava pensant en la bronca del xef o en la pèrdua d'hores de treball. Un dels punts amb via única era el final de trajecte a partir del passeig de la Font d'en Fargas, on tot sovint es donava el cas que el tramvia que pujava esperava més i més temps que passés el de baixada, quan aquest ja feia estona que ho havia fet. Quelcom semblant passava en el tros comprès entre la Rambla Volart i el Dos de Maig, amb via única a excepció d'una setantena de metres al Camp de l'Arpa (carrer Fresser).

Recordo que de jove —em refereixo als anys 1923/25— sentia anguniosa ba-

sarda quan era fosc i passàvem pel tros de l'actual passeig de Maragall que va des del carrer Trinxant fins a Estébanez (avui, Garcilaso). En dèiem «la Carbonissa» i era un vial per on només hi passava el tramvia perquè era propietat de la Companyia; s'hi circulava entre esbarzers i atzavars, sense enllumenat, sense cap més edificación que el barri d'accés a la masia de Can Verdura. En la llunyania es podien veure, escampadets, els llums del barri de Sant Andreu. Els carrils sobrepassaven del tot la rasant del carrer, i era precisament el lloc on se sofrien els descarrilaments més difícils de solventar.

A l'època indicada en el paràgraf anterior, pujant de la Carbonissa cap amunt, es trobaven als Quinze tres o quatre cases i una caserna de la guàrdia civil; passada l'actual avinguda Borbó començava la finca de la Torre Llobeta fins al carrer Amflicar; allí s'encetava la finca Can Sabastida fins a l'actual núm. 352, dues cases, carrer Pitàgoras, la núm. 358 i, a continuació, un solar a nivell inferior al carrer on la quitxalla anàvem a jugar a pilota; torrent d'en Carbassa i la finca Can Carol (o Querol) fins al carrer Folc; després, ja tot edificat.

Pujant per l'esquerra, hi havia unes poques cases després de la Travessera de Dalt—avui, avinguda de la Mare de Déu de Montserrat— i, a continuació, tot muntanya fins al passeig de la Font d'en Fargas, només amb la casa que encara avui perdura a la cantonada; després, Can Fargas, carrer Peris Mencheta, torrent d'en Carbassa, i començava ja la senyorial paret-tanca de Can Bacardí fins a «La Bodega», avui Dante.

En aquells temps el bitllet de Barcelona a Horta valia vint centímetres, i només quinze de Barcelona als «Quinze», i és precisament el preu d'aquest bitllet allò que va donar nom a l'encreuament. Com anècdota

recordaré que, desafiant el despoblat, la foscor i el fred, érem bastants el joves que, els vespres, per estalviar cinc centímetres, baixàvem als «Quinze» i fèiem a peu el que quedava de trajecte. Sento que no puguin testimoniar-ho els qui més acostumaven a acompanyar-me, els tan recordats com estimats amics Francesc Vendrell, Josep Bartomeus i Ferran Toboso.

Un bon dia els cotxes motor foren substituïts per uns de nous, mastodòntics, llargs, de color gris platejat, amb portes al mig per accedir a una plataforma central on ens apinyàvem centenars de víctimes, premats com arengades al seu barril, sense possibilitat de moure un braç, amb calor sufocant fins i tot al bell mig de l'hivern quan, ben abrigadets, ens regalimava la suor arreu del cos. Al pobre cobrador li era humanament impossible travessar la plataforma per passar d'un cap a l'altre del cotxe i no tenia més solució que utilitzar les portes per on pujaven els conductors. Hi havia 32 seients, però 8 d'ells estaven situats d'aïtal manera que les trepitjades que hi rebies eren contínues, mentre els passatgers que anaven drets et queien involuntàriament al damunt. Aquells cotxes feien la sensació de gran fortalesa, però molt aviat es descobrí el seu raquitisme i hagueren de fer reaparició les anteriors «tartanes» per cobrir les baixes d'aquells colossos malaltissos, que anomenàvem «tancs», tan monstruosos com anèmics, més espectaculars que pràctics, ja que es passaven la vida restablint forces i recuperant-se en el taller de reparacions.

El 1930, mercès a la tenacitat i diplomàcia del rector Miquel Pujol, que gaudia de l'adhesió de totes les forces vives del barri i a la campanya de la nostra revista *La Vall d'Horta*, s'obtingué la vinguda dels autobusos Roca en franca competència amb la poderosa Companyia General d'Autobu-

sos. En agraïment a la nostra campanya, el senyor Magf Roca posà a disposició dels socis i llurs famílies, a un preu més que simbòlic, tres autocars que sortien dels Lluïsos, curulls de gent, en direcció a Tarragona el 23 de maig del 1930. Els Roca entraren en servei oficial el desembre del mateix any, i el primer de febrer del 1931 se celebrà la festa inaugural amb assistència de diverses autoritats; tres cotxes dels que feien el servei foren beneïts al davant de la nostra parròquia pel doctor Irurita, bisbe màrtir de Barcelona.

Els serveis dels autobusos Roca resultaren insuficients, de manera que els tramvies, dels quals se n'havien retirat algunes unitats, seguien anant plens. L'autobús iniciava el viatge a Balmes-Pelayo, d'on sortia també ple, i a molta gent, segons el lloc de treball, l'hi era més pràctic utilitzar el tramvia, que sortia del carrer Ausias Marc.

I així s'arribà a la guerra civil. Els Roca deixaren de funcionar i reanudaren el servei el 1941, però desapareixeren definitivament el 1946. El tramvia 46, però, seguia al peu del canó; jo diria que més aviat al peu d'una escopeta de caça. El 1947, amb motiu d'haver-se inaugurat la via ampla, un

nou tipus de cotxe substituï els «tancs», que passaren a fer la llesca al Poble Nou, però el 46 continuà amb el seu pèssim servei.

En les pàgines de la revista *Ideal* li tinc dedicats articles, no pas elogiosos, als números 5 i 10 (1944), 45 (1948) i 55 (1950); amb paraules igualment afectuoses apareix un article de l'enyorat Josep Aragall el núm. 96 (1955). I al núm. 64, de juny del 1951, en Josep Clot hi transcriu el text dels escrits dirigits a la Companyia de Tramvies, a l'Ajuntament de Barcelona i al Governador Civil protestant pel projecte de trasllat del començament de trajecte al carrer Aribau, denunciant al mateix temps el servei insuficient i defectuós que pateix la barriada. Els escrits van signats pel rector Pere Simó, en nom de totes les entitats religioses, econòmiques, culturals, esportives i recreatives, reunides a la casa rectoral...

... I l'any 1965 desapareix de la nostra vida el fatídic tramvia número 46. Que el seu déu l'hagi perdonat!... Que tornin en bona hora els tramvies, però el 46... NO!

Pere Solé i Sans (soci núm. 1)

**ESCOLES DE TENNIS TAULA
PER A PETITS I GRANS
INFORMACIÓ A LA SECRETARIA DEL CENTRE**

**Si algun soci vol col·laborar amb la Secció de Tennis
Taula, l'esperem.**

Premis, passis, millores

Premis. El mes de gener vam organitzar el III Concurs Social de Fotografia en Color i en Blanc i Negre, per als socis del Centre Parroquial i del nostre Grup Fotogràfic. El veredict del jurat qualificador va ser el següent:

Fotografies en color (Socis del CPH):

Primer premi: David Serra Rebas-sa

Segon premi: Daniel Comas Güell

Tercer premi: Jordi Sitjà Brunat

Fotografies en color (Socis del GFH):

Primer premi: Miquel Marco Gol

Segon premi: Jaume Alargé Martín

Tercer premi: Sara García Vázquez

Fotografies en blanc i negre (Socis del GFH):

Primer premi: Carme Ballaester Piqué

Segon premi: Jaume Caminal Serret

Tercer premi: Gaspar Agulló Torné

Enhorabona a tots els guardonats.

Sessió fotogràfica.

El dia 6 de febrer hi hagué, als Lluïsos, una sessió fotogràfica amb model.

Passi de diapositives. El passat 12 de febrer, a les 8 del vespre, vam fer un passi de diapositives d'un fabulós viatge a Egipte fet per Alfons Tiñena i Mercè Sitjà.

Les diapositives eren clares i molt expressives. L'explicació que en feren la parella presentadora, excel·lent. En definitiva: un magnífic reportatge. L'enhorabona!

Recordem una vegada més que estem oberts a tothom que vulgui projectar-nos diapositives, encara que no sigui soci del nostre Grup Fotogràfic. Els interessats poden posar-se en contacte amb el secretari del Grup, Sr. Pere Solé i Serra, telèfon 427 30 97, de 3 a 5 de la tarda.

Millores. Aprofitant les obres del Centre, ens han construït un nou Laboratori Fotogràfic, més gran i més bonic que el vell. També ens han ampliat la Sala d'Exposicions, que ja començava a fer-se petita. Donem les gràcies a la Junta del Centre per aquestes millores.

Crida als afeccionats. Si us agrada la fotografia i us voleu apuntar al nostre Grup, veniu cada segon dissabte de mes als Lluïsos, a les 6 de la tarda, i compartiu les nostres Tertúlies, o bé demaneu informació al Centre Parroquial d'Horta, qualsevol tarda de 6 a 8.

Pere Solé i Serra,
Secretari del Grup

L'ascens a 1a Divisió Nacional és possible

Després de dotze partits disputats, el nostre equip de 2a Nacional, amb onze victòries i només una derrota, es troba ja matemàticament classificat per a disputar la fase d'ascens a 1a Divisió Nacional que se celebrarà els propers dies 16 i 17 d'abril.

Els nostres jugadors que intentaran l'ascens a la Divisió de Plata del tennis taula espanyol són:

Jaume Miró, Hèctor Montañana, Felipe Olivera, Carles Sala, Roger Guarch i Albert Llorente.

L'equip de 3a Divisió Nacional s'està consolidant a la categoria gràcies a la veterania de Josep Mora, Josep Magrans, Benito Moreno, J. M. Miró i a la joventut de Pablo Fernández, Sergi Velasco, Albert Llorente, Alain Granelo i Roger Guarch.

Els jugadors infantils i juvenils es troben disputant les seves respectives lligues.

La nostra escola de Tennis Taula per a iniciació de jugadors (nens i nenes de 6 a 12 anys) s'està desenvolupant amb èxit i bons resultats gràcies a la tasca dels nostres monitors (Jordi Montesiños, Oscar López i David Machirán).

Hem creat una nova escola per a adults tots els dilluns a partir de les 8 del vespre, dirigida pel monitor Sergi Velasco.

La volea ha mort

Josep M. Miró, jugador del C.P. Horta T.T. des de fa més de 25 anys ens parla de la fi de la famosa volea en tennis taula.

Després de molts anys de fer furor entre els jugadors, se li ha acabat la vida a la volea.

En l'últim congrés bienal (BGM) de la

ITTF celebrat a Göteborg (Suècia) durant la celebració dels Campionats del Món de Tennis Taula, es va acordar eliminar la llei de la volea en l'obstrucció.

Sense modificar l'obstrucció, des del passat 1 de setembre tan sols és volea si la pilota toca la raqueta a sobre de la taula. Es a dir, que la

volea efectuada per darrera de la línia de fons o quan ja s'hagi passat per sobre de la superfície de joc, no serà motiu de penalització; per tant, es podrà parar la pilota amb la raqueta, per tal que aquesta no surti de l'àrea de joc, etc. Això no obstant, la volea, per la meua experiència com a àrbitre, ha estat una regla que els jugadors tenien completament assumida i mai no era protestada.

La volea ha mort!

